

Słownik pojęć filmowych

ADAPTACJA FILMOWA – praktyka filmowa polegająca na przystosowaniu tekstu literackiego do specyfiki filmowego medium.

ATELIER – pojęcie oznaczające artystyczną pracownię.

CIECIE – rodzaj przejścia montażowego, które dokonuje się w sposób gwałtowny. Uzyskuje się je poprzez połączenie (sklejenie) ostatniego kadru ujęcia z pierwszym kadrem ujęcia następnego.

CZOŁÓWKA – krótki fragment filmu, najczęściej początkowy, zawierający tytuł, a także nazwisko reżysera, głównych aktorów i najważniejszych członków ekipy filmowej, zwykle scenarzysty, autora zdjęć, scenografa, montażysty, kompozytora muzyki. Na końcu filmu pojawiają się tzw. napisy końcowe, które zawierają znacznie więcej informacji, często pełny skład ekipy filmowej, a także podziękowania, cytowane utwory muzyczne, miejsce nagrania oryginalnej muzyki i wiele innych.

DUBBING – opracowanie filmu w innej niż oryginał wersji językowej; polega na nagraniu metodą postsynchronizacji przetłumaczonych dialogów, piosenek itp.

FILM

1. Wyrażająca określone treści seria następujących po sobie obrazów (z dźwiękiem lub bez), utwalonych na nośniku umożliwiającym wielokrotne odtwarzanie i wywołującym wrażenie ruchu.
2. Dziedzina twórczości artystycznej, rodzaj widowiska masowego.

FILM NIEMY – film, któremu nie towarzyszy nagrana ścieżka dźwiękowa.

FILMOTEKA

1. Zbiór filmów oraz innych dokumentów i materiałów dotyczących sztuki filmowej (np. plakaty, projekty dekoracji, recenzje, książki), gromadzony w archiwach lub wytwórniach filmowych.
2. Miejsce przechowywania materiałów filmowych
3. Potoczna nazwa archiwum filmowego.

FONOTEKA – skatalogowany zbiór nagrań muzyki i efektów dźwiękowych.

INSCENIZACJA W FILMIE – celowe operowanie przez reżysera elementami stanowiącymi konstrukcję danej sceny.

JAZDA – ruch kamery podczas realizacji zdjęć.

JĘZYK FILMU – terminem tym określa się najczęściej zespół wszystkich środków wyrazu (zdjęcia fotograficzne, rodzaje montażu, oświetlenia, barwy i wielu innych), jakimi dysponuje kino i które są charakterystyczne dla niego.

KADR

1. Pole widzenia przez obiektyw kamery; obraz filmowy, który widz ogląda na ekranie.
2. Klatka taśmy filmowej.
3. Skomponowany plastycznie (skadrowany) obraz filmowy.
4. Najmniejsza pod względem kompozycji plastycznej częśćka filmu.

KINO

1. Pomieszczenie do publicznej projekcji filmów, a więc wyposażone w widownię.

2. Kinematografia, a więc produkcja (sztuka i technika) tworzenia filmów.

KLAPS, *film*. – tabliczka drewniana z tytułem filmu i numerem ujęcia, zaopatrzona u góry w deseczkę na zawiasach, której głośne zamknięcie jest dla całej ekipy sygnałem rozpoczęcia rejestracji ujęcia.

KOMPOZYCJA FILMU – stanowi całościową organizację utworu filmowego.

MONTAŻ – mianem tym określa się zabieg filmowy polegający na łączeniu ze sobą poszczególnych ujęć.

PLAN FILMOWY – określenie używane w dwóch znaczeniach:

1. Miejsce realizacji zdjęć do filmu.
2. Wymiar kadru ujmującego fragment przestrzeni.

PLENER – miejsce zdjęć, które umieszczone jest poza terenem wytwórni i hal zdjęciowych.

POSTSYNCHRON – uzupełnienie sfilmowanego wcześniej obrazu filmowego odpowiednim, synchronicznym dźwiękiem. Technikę tę wykonuje się zwłaszcza w plenerze, ze względu na nieprzewidziane przeszkody, np. odgłosy przejeżdżającego pociągu, szczekanie psów czy wiatr zbyt mocno uderzający w mikrofon.

REMAKE – nowa wersja filmu nakręconego wcześniej.

SCENA – jednostka kompozycyjna utworu filmowego, fabularnego lub dokumentalnego; fragment akcji rozgrywający się w jednym miejscu i z określoną grupą postaci.

STOP-KLATKA – inaczej kadr zatrzymany – ujęcie składające się z pojedynczego, statycznego kadru. Często stosowana w finale filmu dla podkreślenia dramaturgii zdarzeń.

UJĘCIE FILMOWE

1. Najmniejsza dynamiczna część filmu składająca się z kadrów ruchu.
2. Odcinek taśmy filmowej z obrazem rejestrowanym od startu kamery do momentu jej zatrzymania.

Bibliografia:

1. Edukacja czytelnicza i medialna : niezobowiązujący słownik niektórych pojęć // Biblioteka w Szkole. – 2000, nr 3, s. 1-36
2. Słownik terminologii medialnej / pod red. Walerego Pisarka. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych, UNIVERSITAS, 2006
3. Słownik wiedzy o filmie / Joanna Wojnicka, Olga Katafiasz. – Bielsko-Biała : Wydaw. Park, cop. 2005